

Werknemers, zzp'ers en gepensioneerden over pensioen en BPF Schilders

Samenvatting kwantitatief
risicobereidheidsonderzoek

Peter Zegwaart

Juli 2019

Samenvatting

Waarom dit onderzoek?

- Het bestuur van BPF Schilders vindt het belangrijk te begrijpen, wat werknemers, zzp'ers en gepensioneerden verwachten van hun pensioen en van BPF Schilders. Alleen met die kennis kan het bestuur beslissingen nemen, die in hun belang zijn. Daarnaast moet in 2020 de verplichtstelling voor zzp'ers vernieuwd worden en daarom wil het bestuur weten wat zzp'ers daarvan vinden en hoe BPF Schilders de zzp'ers aan het fonds kan binden.

Hoe het onderzoek is uitgevoerd

- In november 2018 is eerst een kwalitatief onderzoek uitgevoerd: groepsdiscussies met werknemers, zzp'ers, gepensioneerden en ook werkgevers. Daarna heeft Motivaction in februari 2019 een online onderzoek uitgevoerd. Daaraan deden 306 werknemers, 296 zzp'ers en 518 gepensioneerden mee. Het onderzoek is representatief voor de totale achterban van BPF Schilders; alleen de response onder de jongere werknemers bleef wat achter. De gewezen deelnemers of slapers zijn niet in dit onderzoek betrokken.

Tevredenheid toegenomen

- Vergeleken met 2015 is de waardering voor BPF Schilders over een breed front gestegen. Dat zien we zowel bij de werknemers, zzp'ers als de gepensioneerden terug in hogere rapportcijfers. Ook het thuis voelen bij BPF Schilders, het vertrouwen dat het pensioen daar in goede handen is en het oordeel over de communicatie van BPF Schilders scoren nu aanzienlijk hoger dan in 2015. Het vertrouwen in BPF Schilders is ook fors hoger dan dat in het Nederlandse pensioenstelsel. Twijfels bestaan of er in de toekomst wel voldoende schilders zullen zijn om de pensioenen te kunnen blijven betalen.

Misverstanden over pensioen

- De helft van de werknemers en zzp'ers denkt nog steeds dat zij premie betalen voor de huidige gepensioneerden, er zijn vraagtekens bij de kosten en rendementen van BPF Schilders, er is de overtuiging dat men meer premie betaalt dan aan pensioen uitgekeerd krijgt en ook nog eens korter dan de gemiddelde Nederlander.

Samenvatting

Instemming met beleggen in aandelen

- Hoewel de kennis over het beleggingsbeleid van BPF Schilders beperkt is, kan een grote meerderheid van werknemers en gepensioneerden, nog meer dan in 2015, zich erin vinden, dat BPF Schilders een deel van het vermogen in aandelen belegt. Degenen die het daar niet mee eens zijn, zien dat als speculeren met andermans geld en hebben minder vertrouwen in de beleggingsresultaten van BPF Schilders.

Keuze voor indexatie-ambitie, maar wel beperkte schommelingen

- Zowel de werknemers als de zzp'ers kiezen nu vaker dan bij het vorige onderzoek voor een ambitiepensioen, dat met de economie meebeweegt. De keuze valt nu minder vaak op een regeling met een vaste, maar lagere pensioenuitkering. Met als kanttekening, dat de scores voor het ambitiepensioen nog onder de benchmark liggen, het gemiddelde van bedrijfstakpensioenfondsen in Nederland. Van de werknemers heeft bijna drie kwart en van de zzp'ers twee derde liever een onzekere 70% van het gemiddeld verdiende inkomen dan een zekere 50%. Ook bij andere vragen zien we eenzelfde soort verschuiving. Dus minder voorkeur voor een heel veilig pensioen, want dat betekent weliswaar een kleinere kans op verlaging, maar ook geen indexatie. En juist meer voorkeur voor een pensioen, met een hogere verwachte uitkering, ook als daar een lagere uitkering tegenover staat in geval van economische tegenwind. Jongere en oudere werknemers en zzp'ers zijn daarin vergeleken met 2015 naar elkaar opgeschoven.
- Ook bij de gepensioneerden zien we, als het gaat om de ontwikkeling van hun pensioen over een periode van 10 jaar, een keuze voor niet teveel, maar zeker ook niet te weinig risico, want dat gaat ten koste van de indexatie. Hier past de kanttekening dat het pensioen niet te bewegelijk mag worden, niet teveel mag fluctueren. Want daarmee zou een belangrijke randvoorwaarde bij de deelnemers, kunnen blijven leven zoals men dat gewend is, in gevaar komen. Daar past ook de voorkeur van de gepensioneerden bij voor het uitsmeren van een eventuele verlaging over een periode van 10 jaar.

Samenvatting

Solidariteit en een collectief pensioen zijn belangrijk

- Solidariteit bij het dragen van de kosten door de stijgende levensverwachting wordt door werknemers en zzp'ers breed gedragen; bij de gepensioneerden is het draagvlak wat beperkter, zij wijzen vaker naar de jongere generaties. Voor het collectief opbouwen van pensioen is brede steun. Vooral bij de werknemers brengt een eigen pensioenpot het vertrouwen in het Nederlandse pensioenstelsel niet terug. Voordelen van het collectief pensioen opbouwen als het delen van de kosten en risico's en het kunnen spreiden van de beleggingen worden breed herkend, ook door zzp'ers.

Maatschappelijk verantwoord beleggen mag niet ten koste gaan van rendement van BPF Schilders

- Er bestaat veel onduidelijkheid en uiteenlopende ideeën over de vraag, wat de keuze voor maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) doet voor het rendement en de risico's van BPF Schilders. Toch stelt driekwart van de werknemers, zzp'ers en gepensioneerden, dat de keuze voor MVB niet ten koste mag gaan van het rendement van BPF Schilders, noch tot hogere risico's mag leiden. Tegelijk vindt een meerderheid, dat het de verantwoordelijkheid is van BPF Schilders om bij de beleggingen rekening te houden met de gevolgen voor mens en milieu. 75% van de gepensioneerden, 60% van de werknemers en 40% van de zzp'ers veronderstelt dat BPF Schilders op een maatschappelijk verantwoorde manier belegt.
- Aan de ene kant mag MVB geen rendement en dus pensioen kosten, aan de andere kant zeggen vier van de tien werknemers, zzp'ers en gepensioneerden er een iets lager pensioen voor over te hebben als zij zeker zouden weten dat BPF Schilders niet in foute bedrijven of landen belegt. Desgevraagd vindt men, dat BPF Schilders wel zou moeten beleggen in bedrijven die het hoogste rendement opleveren, in duurzame energie en in Nederlandse woningen en infrastructuur. BPF Schilders moet wegblijven van fossiele brandstoffen, tabaks- en wapenindustrie en bedrijven die kinderarbeid gebruiken.

Samenvatting

- Men wil via het Pensioenblad en regelmatige emails over dit thema worden geïnformeerd. Daarbij zou BPF Schilders op een eenvoudige en transparante manier moeten laten zien wat MVB beleggen is, welke keuzes BPF Schilders daarin maakt en wat dat voor de deelnemers betekent.

Spanningsveld tussen BPF Schilders en deel zzp'ers

- In het kwalitatieve onderzoek zagen we al, dat zzp'ers zich meer dan in 2015 zelfstandig ondernemer voelen en van daaruit een forse weerstand hebben tegen de verplichtstelling, maar niet tegen een collectieve regeling als zodanig. In dit kwantitatieve onderzoek wordt dat beeld bevestigd. Onder de zzp'ers, en vooral de jongeren onder hen, liggen waardering, band en vertrouwen, zowel in het stelsel als in BPF Schilders, op een lager niveau. En een meerderheid van de zzp'ers zegt zelf voor het pensioen te willen zorgen. Tegelijk wordt het collectief opbouwen van pensioen omarmd en zien zzp'ers, net als de werknemers, het belang van pensioen, inclusief de goede zorg voor de nabestaanden en het premievrij voortzetten van de pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid. En een meerderheid van de zzp'ers voelt zich wél thuis bij BPF Schilders en heeft er vertrouwen in dat hun pensioen daar in goede handen is. Als zzp'ers de vrije keuze zouden hebben zegt een derde (waarschijnlijk) bij BPF Schilders te vertrekken. En ruim een kwart staat zo principieel in het ondernemerschap, dat ze elke verplichting afwijzen, welke voordelen daar ook tegenover staan. Hetgeen impliceert dat er bij ongeveer twee derde van de zzp'ers wel sprake is van een reëel draagvlak voor BPF Schilders.
- Dit onderzoek maakt duidelijk welk spanningsveld er bestaat tussen BPF Schilders en de zzp'ers. BPF Schilders moet accepteren, dat een minderheid van de zzp'ers zo geharnast tegenover pensioen en het fonds staat, dat het een illusie is om deze groep te kunnen overtuigen. Zij zien op zich nog wel de voordelen van een collectief pensioen, maar de verplichtstelling stuit hen te zeer tegen de borst. Daar staat een meerderheid van de zzp'ers tegenover, die soms ook moeite heeft met de vrijstelling, maar een goed pensioen voor henzelf en hun familie te belangrijk vinden om dat vanwege principiële redenen op te offeren. En er is de groep zzp'ers die het plezierig vindt om ontzorgd te worden. BPF Schilders zou zich vooral op deze groep moeten richten, met informatie, dienstverlening en argumenten die hen aanspreken.

Samenvatting

Groot belang communicatie

- Tenslotte valt er nog veel uit te leggen naar de (vooral jongere!) werknemers, zzp'ers en gepensioneerden. Over maatschappelijk verantwoord beleggen, over alle misverstanden, over het feit dat men veel meer aan pensioen terugkrijgt dan er aan premie is betaald en dat schilders even lang van hun pensioen kunnen genieten als de gemiddelde Nederlander. De toegenomen waardering voor BPF Schilders en het grotere vertrouwen ten opzichte van de 0-meting vormt daartoe een mooi vertrekpunt.